

NAKUUSA

Ukiumut nalunaarut 2023

NAKUUSA
Perorluartitsisa
Spiren til en bedre opvækst

NAKUUSA
Perorluartitsisa
Spiren til en bedre opvækst

Sivlequt

Siullermik pingaarnermillu Kalaallit Nunaanni tamarmi NAKUUSA-mi ilaasortatsialatsinnut nersualaarinnerujussuaq nassiunniarpara. Iliuserisasi ilalersuutigisasilu ataatsimoorluta siunissatsinnut pingaaruteqarput, tamannalu naammattumik erseqqissaavigineqarsinnaangilaq.

“Meeqqat tusarnaarnissaat ilanngussornissaallu oqaluuserineqarpoq. Soorliuna meeqqat suleqatiginissaat pillugit oqaluuserininneq ajortugut?”

Taamatut ulloq 20. novembarimi World Childrens Day'imut tunngatillugu meeqqanik ilanngussuineq pillugu oqallinnermi peqataanermini 17-inik ukiulik Maya-Natuk oqaaseqarpoq.

Uagut inersimasut meeqqat pitsaanerpaamik soqutigisarisannik tamatigut iliuseqartarnissatsinnut pisussaafeqarpugut, takuuk Meeqqat Pisinnaatitaaffii pillugit Naalagaaffiit Peqatigiit (FN-ip) isumaqatigiissutaani (Meeqqanut isumaqatigiissummi) artikel 3, tassami meeqqat atugarissaarnerat tamatigut inersimasut taakku akisussaaffigimmassuk, aammalu ukiut 30-t sinnerpai uagut Kalaallit Nunaanni Meeqqanut isumaqatigiissummut ilanngussimaleratta. Taamaalilluta tamatuma meeqqat isumaannik ataqqinninnissamut, aammalu taakkununnga tunngasunut aalajangiussinerni ilanngussarinissaannut pisussaaffilerpaatigut (artikel 12).

“Maaniittusi tamassi, meeqqanik tusarnaaniarnerput, aammalu aalajangiussinerni peqataasarnissaannik isumannaariniarnerput immitsinnut neriorsuutigisigu.”

Tassaavoq ulloq 11. maaji 2023-mi Meeqqat Pisinnaatitaaffii pillugit Naalagaaffiit Peqatigiit isumaqatigiissutaanik Kalaallit Nunaata ilanngunneranut ukiunik 30-nngortorsiorluni nalliuttorsiornermi Naalakkersuisut siulittaasuannit, Múte B. Egedemit oqariartuut.

Kalaallit Nunaanni meeqqanik tusarnaagaqarnissamut anertusiartortutut politikikkut piumassuseqarnermik tamatigoortumik takunnissinnaaneq Kalaallit Nunaanni UNICEF'immi nuannaarutaavoq. Tamanna ilatigut Meeqqanut Inuusuttunullu Naalakkersuisoqarfimmit suliarineqartumi “Meeqqat Pisinnaatitaaffii pillugit Naalagaaffiit Peqatigiit isumaqatigiissutaanik malittarinninnissamut Iliusissatut pilersaarut”-ip (“Handlingsplan for efterlevelse af FN’s Konvention om Barnets Rettigheder”) ilusaani siullermi takuneqarsinnaavoq. Iliusissatut pilersaarut iluarsaasaq, aammalu Kalaallit Nunaanni meeqqat pisinnaatitaaffiinik, ilanngussuinnermillu siuarsaniarluni ilorraap tungaanut suleqatigiinnerup nanginnera qilanaaraavut. Taamaalilluni Naalakkersuisut pisussaaffigisaat nukittorsarneqassaaq, takuuk Meeqqanut isumaqatigiissummi artikel 4: pisinnaatitaaffiit piviusunngortinneqarlik.

Suli aamma meeqqanut inuusuttunullu, Nakuusaaqqani aamma Meeqqat Isummorsorfiini meeqqanik illersuisunut pimoorussisunut kissartumik qutsaviginnippugut, iliuserisarsi assorsuaq pingaartitaavoq!

Taamaalisukkut Nakuusaaqqani aamma Meeqqat Isummer-sorfiini meeqqanut toqqammavissanik pilersitsiniarlusi suliamik annertoorsuarmik suliaqartunut ilissinnut annertuumik kissalaartumillu qutsavigineqassaasi: Inuit attaveqarfiusartut, ilinniartitsisut, sumiiffigisanilu pimoorussiuartartut.

Naggataagut minnerunngitsumilli suleqatigisatsinnut tamanut qamangga pisumik qujanaq, Kalaallit Nunaanni meeqqanut inuusuttunullu iluaqutaasussamik suleqatigiinnitta nanginnissaa qilanaaraarput.

NAKUUSA-mi kikkut tamaasa sinnerlugit

Tina Dam

Kalaallit Nunaanni UNICEF-imil suliniutinut pisortaq

Maaniittusi tamassi, meeqqanik
tusarniaaniarnerput, aammalu
aalajangiussinerni peqataasarnissaannik
isumannaariiniarnerput immitsinnut
neriorsuutigisigu."

- Naalakkersuisut siulittaasua, Múte B. Egede

NAKUUSA – meeqqat oqaaseqartarfiat

UNICEF Danmarkip aamma Naalakkersuisut akornanni suleqatigiinnertut NAKUUSA 2010-mi aallartippoq, tassu-nakkut Kalaallit Nunaanni meeqqanut inuusuttunullu atugassat sapinngisamik pitsaanerpaat tamakku qularnaar-niarneqarlutik.

NAKUUSAp siunertaa tassaavoq meeqqat inersimasul-u akornanni FN-ip meeqqanut isumaqatigiissutaanik ili-simanninnerup annertusarnissaa - aammalu Kalaallit Nu-

naanni isumaqatigiissutip malittarineqarnerata qularnaar-nissaa. Tamatuma siullertut pingaarnertullu nassataaa meeqqat inuusuttullu pisinnaatitaaffiisa malittarineqas-sanerí. Meeqqanut inuusuttunullu taakkununga aamma inuunerannut pingaaruteqartuni aalajangiussinerni sulia-qartillugit ilanngunneqarlutillu sunniuteqartitaanissaan-nik tamanna aamma isumaqarpoq.

Taamaalilluni NAKUUSA meeqqat oqaaseqartarfigilersima-

vaat, meeqqat atuarfinni sumiiffigisani Nakuusaaqqani, aammalu Meeqqat Isummersorfiini arfineq-marlunni isum-matinik oqaatigisarsinnaallugit.

Ukiut tamaasa Meeqqat Isummersorfiini ilaasortat ukiu-moortumik Meeqqat ataatsimeersuarneranni katersuut-tarput, imminnullu pingaarutilinnut sammisanut inassuti-gisatik oqaasertalersortarpaat. Ukiullu tamaasa meeqqat nunami politikerinut inassutigisatik tunniuttarpaat.

NAKUUSA kisitsisinngorlugu

7 Meeqqat Isummorsorfii

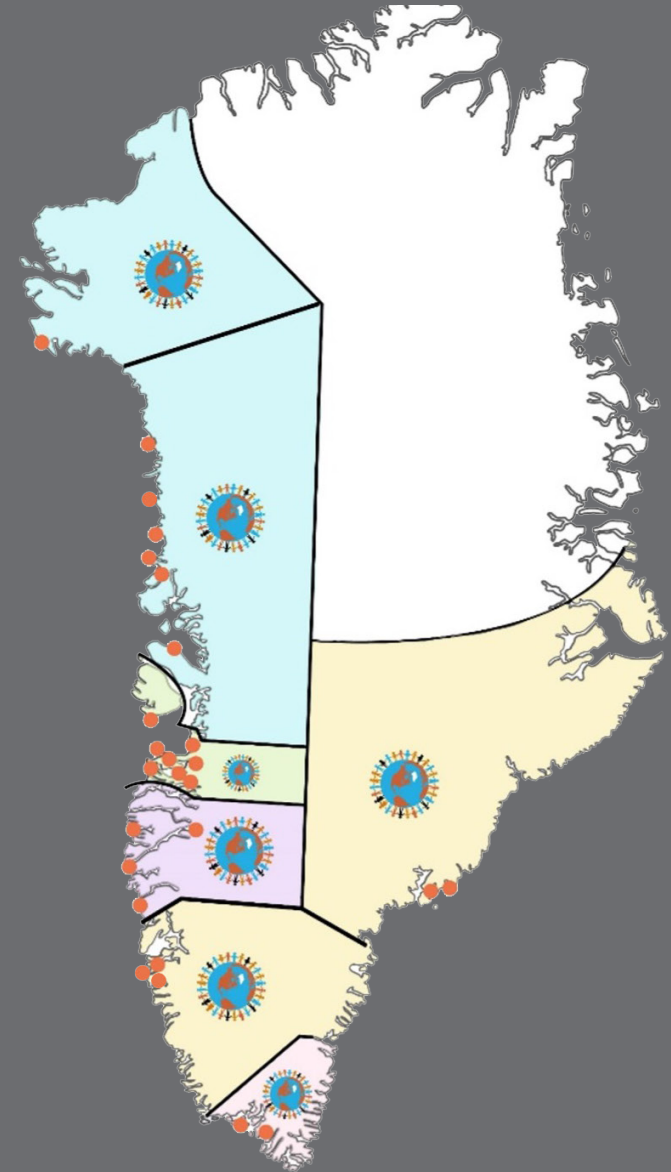
● 26 Nakuusaaqqat

- Nuna tamakkerlugu 2023-mi atuarfinnut 26-nut agguataarsimasuni Nakuusaaqqani ilaasortat **260**-it missaanniittut.

2023-mi sumiiffigisani Meeqqat Isummorsorfii illoqarfinnut nunaqarfinnullu assigiisaartumik agguataarsimasuni Meeqqat Isummorsorfii ilaasortat 44-nik amerlassuseqarsimapput.

Sunnigiffimmik sammisaqarfigisatut Meeqqat ataatsimeersuarnerat

Sunnigiffimmi suliarisani peqataanissamut meeqqat pisinnaaitaaffii periarfissaallu ukiumi tassani Meeqqat ataatsimeersuarneranni sammineqassasut 2023-mi Meeqqat Isummer-sorfiini meeqqat aalajangiuppaat. Inersimasut akisussaaffeqartut peqatigalugit toqqissisimaffigisinnaasaminnik sunnigiffimmi suliaqarnernik sumiiffigisartakkanillu tamatigoortumik amigaateqarnertik isumaqatigiissutigaa. Meeqqat ataatsimeersuarneranni qarasaasiakkut peqataasut meeqqat 24-t taakku politikerinut, angajoqqaanut, atuarfinnut, meeqqerivinnut aamma meeqqanut inuusuttunullu allanut inassutit arlallit oqaasertalersorpaat.

Meeqqanik oqaloqateqarniarlutik inuttut ornigupput Naalakkersuisut siulittaasuat Múte B. Egede, aamma Kommuneqarfik Sermersuumi borgmesteri, Avaaraq S. Olsen, nunamilu borgmesterit sinnerini arlallit qarasaasiaq aqutigalugu peqataaput.

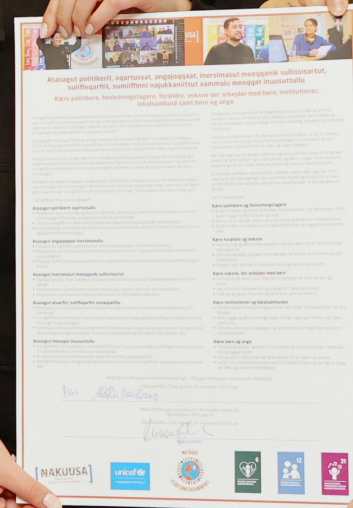
Meeqqat isumaqatigiissutaat politikerit pissarsiaraat

Naalackersuisut siulittaasuat Nuummi Meeqqat Isummorsorfiinit meeqqat Hans Egedep Illuani ilasinninnermut isumaqatigiissummik tunniussisinniarlugit qaaqqusimavai. Meeqqat inassutigisaannik pissarsiniarnarluni aamma borgmester Avaaraq S. Olsen takkuppoq. Nunallu sinnerani borgmesterit sumiiffigisani Meeqqat Isummorsorfiinit meeqqat aggersillugit inassutiminnik tunniussisinniarlugit qaaqqusinnissimapput.

Meeqqanit politikerinut kaammattuutigisaq ima oqaasertaqarpoq:

“Meeqqanut inuusuttunullu sumiiffinnik toqqissisimanartunik pilersitsiniarluni klubbinut, sunngiffimmi sulianut ataatsimoortarfinnullu piffissaq, aningaasat nukissarlu atorsigit. Ornittartigullu sunngiffimmi suliarisartakkanut pisariaqartitsinerput kissaatigisagullu pillugit oqaloqatigiartortarluta.”

[Isumaqatigiissummi inassutit tamaasa atuakkit](#)

Meeqqanut inuusuttunullu sumiiffinnik
toqqissisimanartunik pilersitsiniarluni klubbinut,
sunngiffimmi sulianut ataatsimoortarfinnullu
piffissaq, aningaasat nukissarlu atorsigit.
Ornittartigullu sunngiffimmi suliarisartakkanut
pisariaqartitsinerput kissaatigisagullu pillugit
oqaloqatigiartortarluta.”

- Meeqqat Isummorsorfii

Meeqqanvt isumaqatigiissut peqatigalugu ukiut 30-t

Ulloq 11. maaji 2023 tassaavoq ukiut 30-erpiat matuma siorna Meeqqat Pisinnaatitaaffii pillugit FN-ip isumaqatigiissutaanut Kalaallit Nunaata ilannguffigisaa. UNICEF-ip ullorsiorfik pingaarutilik taanna malunnartinnialermagu qaaqqsat akimasorpassuit takkussimapput.

NAKUUSA pillugu Naalackersuisut aamma UNICEF-ip akornanni suleqatigiilluarneq UNICEF Danmarkimi Generalsekretærip Susanne Dahlip oqalugiarnermi erseqqissaavigaa: "Tassaavoq suleqatigiinni UNICEF-imi assorsuaq nuannaarutigalugulu tulluusimaarutigisarpur. NAKUUSA-kkut ilaatigut atuarfinni 26-ni Nakuusaaqqat, aammalu Kalaallit Nunaanni tamarmi siammarsimasut Meeqqat Isummersorfii arfineq-marluk pilersissimavavut."

Naalackersuisut siulittaasuat, Múte B. Egede oqalugiaammuni ullormi qaaqqusanut tamanut paatsuugassaannngitsumik kaammattuuteqarpoq: "Ullumikkut maaniittugut tamatta immitsinnut neriorsorta meeqqat tusarnaassallugit, aammalu aalajangiussinerni peqataasarnissaat qulakkeertigu, aammalu meeqqat toqqissimalutik alliertornissaat piumasariniarlugu immitsinnut neriorsorta. Tassaapput minnerpaatut iliuuseqarfigisinnaasavut," siulittaasumit oqaatigineqarpoq.

Ullumikkut maaniittugut tamatta immitsinnut
neriorsorta meeqqat tusarnaassallugit, aammalu
aalajangiussinerni peqataasarnissaat qulakkeertigu,
aammalu meeqqat toqqissisimallutik alliartornissaat
piumasariniarlugu immitsinnut neriorsorta.

Tassaapput minnerpaatut iliuuseqarfigisinnaasavut

- Naalakkersuisut siulittaasua, Múte B. Egede

Meeqqat tusaaneqarput

Naalackersuisut tungaannit meeqqat tusaaniarnissaannut siulittaasup kaammattuutigisaanik, aammalu aalajangiussinerni peqataasarnissaannik qulakkeereqqusineq iliuseqarfigineqarsimavoq:

Taamaalilluni 2023-mi ukiakkut Meeqqanut Inuusuttunullu Naalackersuisoqarfiup "Meeqqat Pisinnaatitaaffii pillugit Naalagaaffiit Peqatigiit isumaqatigiissutaanik malittarinninnissamut Iliuusissatut piler-saarut"-ip nutarsarneranut atatillugu meeqqanik ilanngussuinissamut UNICEF aamma NAKUUSA qinnuigai.

Taamaattumik UNICEF aamma NAKUUSA immersuiffik nunami tamarmi meeqqat 300-t sinnerlugit akissuteqarfigisaat nassiuppaat. Taakku saniatigut meeqqat tallimat apeqqarissaarfigineqarput, meeqqat inuunerannut toqqissimasumut pitsaasumullu kissaatigisatik pillugit oqaluttuarlutik.

Politikerinullu meeqqat kissaataanni annertunerpaat tallimat paatsuggaangaanngillat:

- Meeqqanut artorsaateqartunut ikiuisarneq
- Meeqqanut angutaasertarnanilu atonerluisannginneq
- Annikinnermik imigassartorneq hashimillu anngajaarniartoqartarneq
- Atuarfiit pitsaanerit
- Ilaqtariinnut pissaaleqisunut ikiuisarnerit

Meeqqat namminneq oqaasertaliinerisut:

"Meeqqat tapersorsorneqarlutillu ikiorneqassapput. Takuneqarsinnaavormi inuunerminni kingusinnerusukkut ajugaaffiginiagassaqalersartut."

"Meeqqat ikiorneqarnissamik pisariaqartitaqartut ikiorneqartassapput."

Nerisassat peqqinnartut, pisinnaatitaaffiit aamma ataatsimoorfeqarfik atvarfimmi pisassat

Ulloq 10. maaji ukiumoortumik IGASA-p ullua pivoq. Illoqarfinnit arfinilinnit, aamma nunaqarfinnit arfineq-marlunnit klasit tamakkiisut 37-t igaffimmiipput, ilinniagaraallu nerisassat peqqinnartut, ataatsimoorfeqarfik, aamma meeqqat pisinnaatitaaffii. KNI-mit, Pisiffimmit, Brugsenimit, aamma Royal Greenlandimit tapersorsorneqarluni Paarisamik suleqateqarluni IGASA-p ullua ukiut tamaasa pisarpoq.

Meeqqat ulluannik nalliuttorsivteqarneq

Ull. 1. juunimi Meeqqat Ulluanni aamma ukiormanna ikinngutsitsialaqarneq NAKUUSA-p sammisaqarfiutippaa, nunami tamarmi atuarfinnut 62-inut Color Run'imik ingerlataqarluni. Nuummi borgmester Avaaraq S. Olsenimit oqalugiartuulluni ulloq nalliussineqarpoq, aammalu NAKUUSA-mit aqqissugaasut suliat nuannersut pillutik, makkuninnga suleqateqartoqarluni: Foreningen Grønlandske Børn, Nuuk Gymnastik, TAAK, KAK, Grønlands Politi, Kommuneqarfik Sermersooq aamma Peqatigiiffik Tamattaasa. Nuummi Meeqqat Ulluannut Nuummi Sumiiffigisami ataatsimiititaliaq, Pisiffik A/S, aamma Nuuk Offset sipaaruteqarfiginagu aningaasaliisimapput.

Meeqqat tusarnaassavavut

Ulloq 20. novembarimi World Children's Day tunngavigalugu Kalaallit Nunaanni UNICEF-ip aalajangiussinerni taakkununga tunngasuni qanoq ililluta meeqqanik ilanngussilluar-sinnaanerput pillugu oqallinnermut Aki-Mathilda Høegh-Dam, Maya-Natuk 17-inik ukiulik, aammalu Foreningen Grønlandske Børnimi Generalsekretæri Puk Draiby aggersarsimavai.

"Meeqqat tusarnaarneqarnissaat, aamma meeqqat ilannguttarnissaat oqaluuserineqartarpoq. Soorliuna meeqqanik suleqateqarnissaq pillugu oqaluuserisaqarneq ajortugut?" Maya-Natuk aperivoq.

"Inunnit qinikkatut politikeritut inuit sinniisuuffigisakka tusarnaartarpakka. Taakku uanga mikrofonitut atorpaannga. Taamatuttaaq meeqqanut uagut mikrofoniuussaagut. Imaanngilaq meeqqat inersimasut suliaannik suliaqaqqussagigut, aammalu inatsisini paragrafinik ilusilersueqqullugit. Taakkuliuku uagut inersimasut qanoq eqqortumik inatsiliornis-satsinnut misilittakkanik takorluukkanillu pigisaqartut. Taamaattumik misilittagaat, piviusumik inuuffigisaat takorluugaallu tusarnaartassavavut," Aki-Mathilda Høegh-Dam oqarpoq.

Taamanikkut Kalaallit Nunaanni UNICEF-imi suliniutinut pisortaasup, Maliina Abelsen-ip erseqqissarpaa Kalaallit Nunaanni meeqqat tusarniarnissaannut politikerit tungaasigut annertusiartortumik piumassuseqartoq. Meeqqanilli ilanngussuinissamut Kalaallit Nunaat suli pikkoriffeqarnerulersinnaasoq erseqqissaavoq:

"Kalaallit Nunaanni meeqqanik ilanngussuinerimi nunarsuarmi nunat pitsaanerpaat akornanniilersinnaavugut, tassalu NAKUUSA-p Meeqqat Isummorsorfiinik nukittorsaasoqarnissaanik meeqqat oqaaseqarnerannik imersimasut tusaanerulernissaat pillugit Naalakkersuisut anguniagaasumik piviusunngortitsissappata, aammalu meeqqanik ilanngussuinermik qulakkeerisussamik inatsisaasunik suliaqartoqassappat," Maliina Abelsen oqarpoq.

Meeqqat tusarnaarneqarnissaat,
amma meeqqat ilannguttarnissaat
oqaluuserineqartarpoq. Soorliuna meeqqanik
suleqateqarnissaq pillugu
oqaluuserisaqarneq ajortugut?"

- Maya-Natuk.

FN-imi Childrens Advisory Board'imi nunatsinnit sinniisoq

Nakuusaaqqani aamma Meeqqat Isummersorfiini ilaasortaasimasut politikkikkut aamma demokratiimi sulinertik nangikkaangassuk - aammalu isummaminnik saqqummiussisaraangata - NAKUUSA-miittugut assorsuaq tulluusimaarutigisarpaput. Assersuutigalugu Meeqqat Isummersorfiini ilaasortaasimasoq folketingimi ilaasortaq Aki-Mathilda Høegh-Dam. Aammalu Meeqqat Isummersorfiini ilaasortaasimasoq alla, Maya-Natuk, kingusinnerusukkut FN-imi Childrens Advisory Teamimi ilaasortaalersoq. Tassani silap pissusianik, silap pissusiata allanngoriartorneranik aamma piujuartitsinermik meeqqat isumaat pillugit FN-imi meeqqat pisinnaati-taaffianut Komitémut siunnersuisoqataasarsimavoq.

*Maya-Natuk aamma Volker Türk,
United Nations High Commissioner for Human Rights*

*Kalaallit Nunaanni meeqqanik ilanngussuinermi nunarsvarmi
nunat pitsaanerpaat akornanniilersinnaavugut
tassalu NAKUUSA-p Meeqqat Isummorsorfiinik nukittorsaasoqarnissaanik
meeqqat oqaaseqarnerannik imersimasut tusaanerulernissaat pillugit
Naalakkersuisut anguniagaasumik piviusunngortitsissappata,
aammalu meeqqanik ilanngussuinermik qulakkeerisussamik inatsisaasunik
suliaqartoqassappat” - **Maliina Abelsen.***

Assit: David Ottosen aamma Mette Schmidt

NAKUUSA | Suleqatigiinneq UNICEF Danmark aamma Naalakkersuisut

Ilusilersuisoq: iCICERO, Nuuk